

1999. évi XLIII. törvény

a temetőkről és a temetkezésről

Az Országgyűlés az elhunyt személyek emlékének méltó megőrzése és ápolása, a temetkezés közegészségügyi és kegyeleti rendeltetésének érvényesítése, valamint a temető és temetkezési kultúra fejlesztése érdekében a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Alapelvek

1. § (1) A tisztességes és méltó temetés, valamint a halottak nyughelye előtt a tiszteletadás joga mindenkit megillet.
- (2) A végső nyughely megválasztásában és a temetés lebonyolításában az abban közreműködők és az eltemetettők, az elhunyt életében tett rendelkezésére figyelemmel kötelesek együttműködni.
- (3) A temetés polgári szertartás vagy vallási közösség által vallásos szertartás keretében végezhető. A polgári szertartás rendjét az eltemetettők határozzák meg. A vallási közösség által végzett temetés a vallási közösség hitéleti tevékenységének, vallási szokásainak tiszteletben tartásával történik.
- (4) E törvényben foglalt rendelkezéseket a nemzetiségek törvényben biztosított jogainak érvényesítésével kell végrehajtani.

A törvény hatálya

2. § (1) E törvény határozza meg a temetőkkel, a temetkezési emlékhelyekkel és a temetkezési tevékenység ellátásával összefüggő jogokat, kötelezettségeket és feladatokat.
- (2) A törvény rendelkezéseit alkalmazni kell
 - a) azoknak a vallási közösségeknek, települési önkormányzatoknak, nemzetiségi önkormányzatoknak, a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezeteknek (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet), közhasznú szervezeteknek, amelyek tulajdonában, kezelésében, fenntartásában, üzemeltetésében működő vagy lezárt temető, illetőleg temetkezési emlékhely vagy halotthamvasztó van;
 - b) a temető és temetkezési emlékhely fenntartását, üzemeltetését, valamint temetkezési szolgáltatási tevékenységet végző természetes és jogi személyeknek, illetőleg annak, akire nézve e tevékenységek során jogok keletkeznek, és kötelezettségek hárulnak.
- (3) A törvény rendelkezéseit a műemlékvédelem alatt álló temetők, temetkezési emlékhelyek és temetési helyek tekintetében a kulturális örökség védelméről szóló törvénnyel összhangban kell alkalmazni.
- (4) A halvaszületett és elvetélt magzatok, csonkolt testrészek, emberi szervek, szervmaradványok eltemetésével összefüggésben - ha jogszabály másként nem rendelkezik - e törvényben foglaltakat kell alkalmazni.
- (5) A hősi temetőre és hősi temetési helyre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni Magyarország területén levő más nemzetek hősi temetőire, hősi temetési helyeire is.

Értelmező rendelkezések

3. § E törvény alkalmazásában

- a) temető: a település közigazgatási területén belüli, beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt, építési használatára szerinti zöldfelületi jellegű különleges terület, amely kegyeleti célokat szolgál, közegészségügyi rendeltetésű, és amelyet az elhunytak eltemetésére, a hamvak elhelyezésére létesítettek és használnak, vagy használtak;
- b) köztemető: az önkormányzat tulajdonában lévő temető, továbbá az a nem önkormányzati tulajdonban lévő temető vagy temetőrész, amelyben az önkormányzat - a temető tulajdonosával kötött megállapodás alapján - a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségét teljesíti;
- c) temetkezési emlékhely: a temetőn kívül, különösen templomban, altemplomban, templomkertben, történeti kertben, urnacsarnokházban vagy más építményben és területen lévő, az elhunytak eltemetésére, urnák elhelyezésére és hamvak szétszórására szolgál;
- d) temetési hely: a temetőben vagy a temetkezési emlékhelyen létesített sírhely, sírbolt, urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt, valamint a hamvasztóüzemi építmény területén, ingatlanán létesített urnafülke, urnasírhely. A temetési helyek egyes formái, a temetés módja, továbbá a földben vagy építményben történő elhelyezkedése alapján különböznek egymástól;
- e) nemzeti sírkert (nemzeti panteon): a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság által annak minősített temető, hősi temető, hősi temetési hely, továbbá temetkezési emlékhely, kegyeleti emlékhely, temetési helyek összessége;
- f) hősi temető, hősi temetési hely: nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában a honvédelmi kötelezettség fegyveres vagy fegyver nélküli teljesítése közben elesettek, továbbá a teljesítést követően, ezzel közvetlenül összefüggésbe hozható okból elhunytak, valamint háborúban kényszermunkára hurcoltak és elhunytak eltemetésére, hamvaik elhelyezésére szolgáló temető (temetőrész), temetési hely;
- g) kegyeleti emlékhely: elhunytak emlékének megjelölésére és megőrzésére létesített építmény, emlékmű, emlékjel, épületen elhelyezett emléktábla;
- h) kegyeleti közszolgáltatás: a köztemető fenntartását, továbbá üzemeltetését magába foglaló egyéni és közösségi kegyeleti célú, az elhunyt emlékének megőrzésére irányuló önkormányzati tevékenységek összessége;
- i) egészségügyi intézmény: egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedéllyel rendelkező személy, illetőleg intézmény;
- j) korai vagy középidős magzati halál: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 216. § e) pontjában meghatározott haláleset;
- k) szociális temetés: az eltemettető vagy az általa felkért személy személyes közreműködésével, az állam által biztosított kellekekkel ingyenes temetési helyre történő koporsós vagy hamvasztásos temetés, amely az eltemettető számára ingyenes.**

II. Fejezet

A TEMETŐ

Általános szabályok

4. § (1) A temető tulajdonosa az állam, a települési önkormányzat, a vallási közösség, a helyi és országos nemzetiségi önkormányzat, gazdálkodó szervezet és közhasznú szervezet lehet.
- (2) Azon a településen, ahol nincs önkormányzati tulajdonú temető, gazdálkodó szervezet vagy közhasznú szervezet a temetőtulajdonban tulajdoni hányadot akkor szerezhet, ha az önkormányzat legalább 51%-os tulajdoni hányadban tulajdonosa lesz a temetőnek. Az önkormányzat tulajdoni hányada a működés során sem csökkenthető 51% alá.
5. § (1) A temető fenntartója a temető tulajdonosa, illetve az, aki kezelői joggal rendelkezik.
- (2) Az állami tulajdonban lévő temető kezelőjét az e törvényben és a végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott jogok és kötelezettségek a tulajdonossal megegyezően illetik meg, illetve terhelik.
- (3) Köztemető fenntartója a települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi önkormányzat. A temető fenntartásáról a települési önkormányzatok társulás, illetőleg együttműködés útján is gondoskodhatnak.

6. § (1) A temető tulajdonosának feladata a temető tárgyi és infrastrukturális létesítményeinek, zöldfelületeinek, valamint sírhelytábláinak megépítése, illetőleg kialakítása.

(2) A temető tulajdonosának feladata a temető kegyeleti méltóságának őrzése.

(3) A temető tulajdonosa - ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik - köteles a temető fenntartásáról, továbbá üzemeltetéséről gondoskodni. E feladatait saját maga, illetve - szerződés alapján - gazdálkodó szervezet útján is elláthatja.

(4) Köztemető esetében a temető használatának rendjéről önkormányzati rendeletben, egyéb temetők esetében temetőszabályzatban kell rendelkezni.

7. § (1) A temető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatok ellátását a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság ellenőrzi.

(2)

(3) Ha a köztemető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatokat az önkormányzat a kegyeleti közszolgáltatási szerződés útján látja el, a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság ellenőrzi a szerződésben foglaltak maradéktalan teljesítését. Szerződésszegés esetén kezdeményezheti a szerződés felmondását.

(4) A temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság az ellenőrzés során a köztemetőben vezetett nyilvántartásokba betekinthez, továbbá vizsgálhatja a temetőben szolgáltatást végzők jogosultságát.

Temető létesítése, lezárása, megszüntetése, újra-használatbavétele

8. § (1) A temető beépítési előírásait a helyi építési szabályzatban kell meghatározni. A települési (a fővárosban a kerületi) önkormányzat képviselő-testülete a helyi építési szabályzat tervezetének a vallási közösségek tulajdonában lévő temetőre vonatkozó beépítési előírásaival kapcsolatban kikéri az érintett vallási közösség véleményét.

(2) A temető és a temetkezési emlékhely építményei, közművei, egyéb infrastrukturális létesítményei építéséhez, létesítéséhez, bővítéséhez, továbbá a kegyeleti emlékhely létesítéséhez külön jogszabályban előírtak szerint a tulajdonosnak engedélyt kell kérnie.

(3) A köztemető létesítéséről, bővítéséről, lezárásáról és megszüntetéséről a települési önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) gondoskodik.

9. § (1) A temető létesítése során a temetőtulajdonos

a) utat,

b) ravatalozót,

c) a halottak ideiglenes elhelyezésére szolgáló tárolót és hűtőt,

d)

e) a temető bekerítését vagy élősövényvel való lehatárolását,

f) vízvételi lehetőséget, illemhelyet,

g) az utak sorfásítását,

h) hulladéktárolót

a kormányrendeletben meghatározottak szerint köteles biztosítani.

(2) Amennyiben e törvény eltérően nem rendelkezik, lezárt temetőben az (1) bekezdés e), f) és h) pontjában meghatározott temetői létesítményeket kell biztosítani.

10. § (1) Ha a temető, temetőrész, sírhelytábla, temetési hely betelt, azt a temető fenntartója jogosult lezárni, és ott a további temetkezést megtiltani.

(2) A temető és a temetési hely - kormányrendeletben foglaltak szerint - megszüntethető a tulajdonos döntése alapján, ha a temetési hely használati ideje lejárt.

(3) Lezárt temetési hely kiüríthető, ha a lezárásától, illetőleg az utolsó temetkezéstől számított használati ideje letelt. A temetési helyre rátemetett maradványok, valamint az elhelyezett urna az eredeti használati időt nem hosszabbítja meg.

11. § (1) A nemzeti sírkert fennállásáig nem szüntethetők meg és nem helyezhetők át a benne található temetési helyek.

(2)

(3) Ha a nemzeti sírkert megszűnik, a temetési helyek áthelyezéséről kell gondoskodnia annak, akinek a megszüntetés az érdekkörébe tartozik.

12. § Lezárt, nem működő temető ismételt használatba vételekor vagy kegyeleti park céljára való átalakításakor a létesítésre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A temető fenntartása

13. § (1) A temetőfenntartó feladata a temető rendeltetésszerű használatához szükséges építmények, közművek, egyéb tárgyi és infrastrukturális létesítmények, valamint a közcélú zöldfelületek karbantartása, szükség szerinti felújítása és gondozása.

(2) A temető területén belüli közcélú zöldfelületek és utak területe újabb temetési helyek létesítésével nem csökkenthető.

14. §

15. § (1) Nemzeti sírkerthez tartozó temetőket, hősi temetőket, hősi temetési helyeket, temetkezési emlékhelyeket, kegyeleti emlékhelyeket, temetési helyeket a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság határozza meg.

(2) A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság nevéhez és funkciójához méltó testület.

(3)

(4) A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság feladatait Nemzeti Örökség Intézetén (a továbbiakban: NÖRI) keresztül látja el.

(5) A NÖRI feladata különösen a nemzeti sírkert vonatkozásában

a) a nemzeti sírkertbe tartozó temetési helyek nyilvántartásba vétele és nyilvántartása;

b) a nemzeti sírkertek fenntartásával kapcsolatos feladatok meghatározása.

(6) A nemzeti sírkertbe tartozó temetési hely - a (7) bekezdésben foglalt kivétellel - mentes a sírhelyre vonatkozó megváltási és újraváltási díj megfizetésének kötelezettsége alól.

(7) Ha a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság döntése alapján a nemzeti sírkertbe tartozó sírba új, koporsós betemetés történik, a sírhely egyszeri, újraváltási díját minden egyes új betemetés esetén meg kell fizetni. Ha olyan, nemzeti sírkertbe tartozó sírba temetkeznek, amelyen még érvényes a megváltás, akkor a megváltás kezdetétől az új betemetésig eltelt időszakra eső arányos megváltási díjat kell megfizetni.

A temető üzemeltetése

16. § A temető üzemeltetését az e törvényben, kormányrendeletben, továbbá temetőszabályzatban, továbbá vagy köztemető esetén önkormányzati rendeletben - és a kegyeleti közszolgáltatási szerződésben meghatározott rendelkezések szerint kell ellátni. Az üzemeltető

a) meghatározza biztosítja a temetkezési szolgáltatás, illetőleg a szociális temetés és a temetőben végzett egyéb vállalkozási tevékenységek temetői rend szerinti ellátásának temetői rendjét, lehetőségét;

b) biztosítja az eltemetés (urnaelhelyezés) feltételeit, ideértve a temetési helyre való első temetést megelőzően - a szociális temetés kivételével - a sírhely kiásásáról (sírásás) való gondoskodást;

c) megállapítja a temetőlátogatók kegyeletgyakorlásának feltételeit, a nyitvatartási időt;

d) biztosítja a ravatalozó, boncolóhelyiség-csoport és ezek technikai berendezései, a tárolók és hűtők, valamint a temető egyéb közcélú létesítményei (infrastruktúra) karbantartását és működteti azokat;

e) gondoskodik a temetőbe kiszállított elhunytak és az eltemetésükhöz szükséges kellékek átvételéről, és valamint biztosítja a temető nyitását, zárását;

f) megőrzi a nyilvántartó könyveket;

g) tájékoztatja tájékoztatást nyújt a temetőlátogatókat, temetőlátogatóknak;

h) kijelöli a temetési helyeket;

i) elvégzi a temető és létesítményeinek tisztán tartását, az utak karbantartását, síkosságmentesítését és a hóeltakarítást;

j) összegyűjti és elszállítja a hulladékot;

k) gondoskodik a temető rendjének betartásáról és betartatásáról;

l) összehangolja a temetői létesítmények, így különösen a ravatalozó használatával kapcsolatos temetkezési szolgáltatói tevékenységeket, szervezési intézkedésekkel elősegíti a temetés és az urnaelhelyezés zökkenőmentes lefolytatását;

m) gondoskodik az ügyfélfogadásról, ügyfélfogadásról;

n) ellenőrzi a szociális temetési helyek elhelyezésére, méretezésére vonatkozó előírások betartását; és

o) szociális temetés esetén biztosítja a sírhely kiásásához, a koporsó leengedéséhez és a betemetéshez szükséges eszközöket.

16/A. § (1) A köztemető üzemeltetője gondoskodik arról, hogy a szociális temetés lebonyolításában részt vevők megismerhessék a temetéssel összefüggő munkavédelmi, közegészségügyi, járványügyi szabályokat.

(2) Szociális temetés esetén a köztemető üzemeltetője a személyes közreműködést végzők temetőben végzett tevékenységét ellenőrzi. A jogszabályban foglaltak be nem tartása esetén a köztemető üzemeltetője felhívja a személyes közreműködést végzőt a munkavédelmi, közegészségügyi, járványügyi előírások betartására. Ezek nem teljesítése esetén a köztemető üzemeltetője megteszi a szükséges intézkedéseket a feladat elvégzése érdekében, melynek költségei a személyes közreműködést vállalót terhelik.

17. § (1) A temető üzemeltetését az a gazdálkodó szervezet láthatja el, amely a kormányrendeletben meghatározott szakmai követelményeknek megfelel.

(2) Az üzemeltető a temetkezési szolgáltatók tekintetében köteles megtartani az egyenlő bánásmód követelményét.

18. § (1) Amennyiben e törvény eltérően nem rendelkezik, a temetőben - a kegyeleti jogok gyakorlása céljából - a temetési helyekről, befogadó nyilatkozat alapján az elhunytak más temetőbe, temetkezési emlékhelyre történő elhelyezéséről, valamint temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli urnaelhelyezés esetén az eltemetésre kötelezett személy nyilatkozatának tartalma alapján az üzemeltető nyilvántartást vezet. A sírboltokról szóló nyilvántartás vezetésére a sírbolt könyv, az egyéb temetési helyek nyilvántartására a nyilvántartó könyv szolgál.

(1a) A más temetőbe, temetkezési emlékhelyre történő elhelyezésről szóló befogadó nyilatkozat alapján vezetett nyilvántartás és a temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli urnaelhelyezés esetén az eltemetésre kötelezett személy nyilatkozatáról vezetett nyilvántartás a következő adatokat tartalmazza: az elhalt természetes személyazonosító adatai, legutolsó lakóhelyének címe, az elhalálozás időpontja, az eltemetés helye vagy a hamvak elhelyezésének helye, valamint a nyilatkozatot tevő személy neve, lakcíme.

(2) A nyilvántartó könyv a következő adatokat tartalmazza: folyószám, a temetés (urnaelhelyezés vagy a hamvak szétszórásának) napja, az elhalt természetes személyazonosító adatai, legutolsó lakóhelyének a címe, az elhalálozás időpontja, a sírhelytábla, sírhelysor, temetési hely száma, valamint az eltemettető, illetve a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy neve, lakcíme, és a síremlékre vonatkozó bejegyzések.

(3) A sírbolt könyvet a (2) bekezdésben meghatározott tartalommal kell vezetni a sírbolt számának feltüntetésével. A sírbolt könyvbe be kell jegyezni a sírbolt felett rendelkezni jogosult személynek a sírboltra vonatkozó rendelkezéseit is.

(4) Az ismeretlen holttest esetében a nyilvántartó könyvbe be kell vezetni az eljáró hatóság nevét, az eljárás ügyszámát.

(5) A nyilvántartó könyvbe és a sírbolt könyvbe az eltemettető és a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy tekinthet be.

(6) Az üzemeltető a nyilvántartó könyv és a sírbolt könyv adatai alapján, a más temetőben, temetkezési emlékhelyen történő eltemetés esetén a befogadó nyilatkozatról vezetett nyilvántartás alapján, ezek hiányában az eltemetésre kötelezett személy nyilatkozatáról vezetett nyilvántartás alapján a temető nyitvatartási ideje alatt felvilágosítást ad a kegyeleti jogokat gyakorolni kívánó részére az elhunyt személy temetési helyéről és a hamvak elhelyezkedésének helyéről.

(7) A más temetőbe, temetkezési emlékhelyre történt temetés esetén a temető vagy temetkezési emlékhely befogadó nyilatkozatát, valamint a temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli urnaelhelyezés esetén az eltemetésre kötelezett személy nyilatkozatát az eltemettető, az elhunyt Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója (a továbbiakban: közeli hozzátartozó) és az ellenőrzést végző hatóság tekintheti meg.

(8) A temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli urnaelhelyezésről kiállított nyilatkozatot és az elhunyt más temetőbe történő áthelyezése alapjául szolgáló befogadó nyilatkozatot a temető fennállásig meg kell őrizni. Ha a temető megszűnik, a nyilatkozatok levéltárban történő elhelyezéséről a temető tulajdonosa gondoskodik.

(9) A temető üzemeltetője köteles a nemzeti sírkertbe tartozó temetési helyek tekintetében a nyilvántartó könyv és a sírbolt könyv adatait a NÖRI részére átadni.

A temetés

19. § (1) Az eltemetés módja szerint a temetés hamvasztással vagy hamvasztás nélkül történik.

(2) Az eltemetés módjára és helyére nézve az elhunyt életében tett rendelkezése az irányadó, amennyiben ez nem ró az eltemettető személyére aránytalanul nagy terhet.

(3) Az elhunyt életében tett rendelkezése hiányában az eltemetés módját és helyét az határozza meg, aki a temetésről gondoskodik, vagy arra köteles lenne, de a temetésről más szerv vagy személy úgy gondoskodik, mintha az elhunyt saját halottja volna.

(4) Ha a temetésről több személy gondoskodik és közöttük az eltemetés módja tekintetében nincs megegyezés, a temetés csak elhamvasztás nélkül történhet.

20. § (1) A temetésről sorrendben a következők kötelesek gondoskodni:

a) aki a temetést szerződésben vállalta;

b) akit arra az elhunyt végrendelete kötelez;

c) végintézkedés hiányában elhunyt temetéséről az elhalálózása előtt vele együtt élő házastársa vagy élettársa;

d) az elhunyt egyéb, közeli hozzátartozója a törvényes öröklés rendje szerint.

(2) Ha temetésre kötelezett személy nincs, ismeretlen helyen tartózkodik vagy a kötelezettségét nem teljesíti, a temetésről az elhalálózás helye szerint illetékes települési önkormányzat (fővárosban a kerületi önkormányzat) polgármestere, illetve ha az elhalálózásra a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott területen kerül sor, a főpolgármester - jogszabályban meghatározott határidőn belül - gondoskodik.

21. § (1) Az elhunytat temetőben vagy temetkezési emlékhelyen létesített temetési helyen kell eltemetni. Hamvasztásos temetés esetén a hamvak urnában helyezhetők el, illetőleg - a kormányrendeletben előírt feltételek szerint - szétszórhatók.

(2) A hamvakat tartalmazó urnát az eltemetésre köteles személynek az elhunyt végrendelete, ennek hiányában

a) a temető vagy temetkezési emlékhely befogadó nyilatkozata, vagy

b) a hamvak temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli elhelyezése esetén az eltemetésre kötelezett személy teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt nyilatkozatának meglétéről az elhunyt utolsó lakóhelye szerinti, az eltemetésre kötelezett személyek nyilatkozatairól szóló nyilvántartás vezetésére az önkormányzat által kijelölt köztemető igazolása alapján kell kiadni.

(3) Nem magyar állampolgárságú személyt - kormányrendeletben foglalt feltételek szerint - lehet eltemetni.

(4) Az eltemetésre köteles személy nyilatkozata tartalmazza az eltemetésre köteles személy nevét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét, nyilatkozattételkori bejelentett lakcímét és a hamvak elhelyezése tervezett helyének címét.

(5) A hamvakat tartalmazó urna temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli elhelyezése esetén az eltemetésre köteles személy nyilatkozatában vállalja, hogy az urnát kegyeleti igényeknek megfelelő körülmények között tárolja és az elhunytnak a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozói, valamint a végrendeleti juttatásban részesített személyek részére a kegyeleti jog gyakorlásának lehetőségét biztosítja, valamint az elhunyt közeli hozzátartozóit az urna elhelyezésére szolgáló hely címének változásáról tájékoztatja.

(6) Ha az elhunyt végrendelete a hamvak sorsáról nem rendelkezett vagy nincs végrendelet, a hamvak szétszórása esetén az eltemetésre köteles személy nyilatkozatának tartalmaznia kell azon kijelentést, hogy az elhunyt közeli hozzátartozói egyetértenek a hamvak szétszórásának helye, ideje és módja tekintetében.

22. § (1) A temetési hely felett - a nemzeti sírkertbe tartozó temetési hely, a hősi temetési hely, valamint a 40/I. § (5) bekezdése alapján a vallási közösség rendelkezése alá tartozó temetési hely kivételével - az rendelkezik, aki megváltotta. Több azonos jogállású örökös esetén - ellenkező megállapodásuk hiányában - a rendelkezési jog kizárólag együttesen gyakorolható.

(2) A rendelkezési jog gyakorlása a temetési helyre helyezhető személyek körének meghatározására, síremlék, sírjel állítására és mindezek gondozására terjed ki.

(3) A temetési hely újraváltásában elsőbbséget élvez az eltemettető, halála esetén pedig a törvényes öröklés rendje szerint soron következő közeli hozzátartozója.

(4) A temetési hely feletti rendelkezési jog időtartamát jogszabály határozza meg, amely hamvasztásos temetés esetében nem lehet kevesebb 10 évnél, egyéb esetekben nem lehet kevesebb 25 évnél.

23. § Temetőn, temetkezési emlékhelyen kívül holttestet ravatalozni az egészségügyi államigazgatási szerv engedélyével lehet.

24. § (1) Halottat csak külön jogszabályban előírt orvosi vizsgálat és az erről szóló halottvizsgálati bizonyítvány alapján szabad eltemetni, vagy elhamvasztani. A halottvizsgálati bizonyítványt a temetés előtt kell az üzemeltető részére átadni. Az elhunyt elhamvasztásához a halottvizsgálati bizonyítványra minden esetben fel kell jegyezni az elhamvaszthatóságot. A halottvizsgálati bizonyítvány egy példányának megőrzéséről a temető tulajdonosa gondoskodik.

(2) Ha a halál körülményeinek vizsgálatára hatósági vagy büntetőeljárás indult, az elhunyt eltemetéséhez, elhamvasztásához az eljáró hatóság engedélye is szükséges.

(3) Az elhunyt eltemetésére, elhamvasztására, az urna földbe temetésére - a sírboltba temetés és az urna kivételével - olyan, a kegyeleti igényeknek megfelelő koporsó, illetőleg kellék használható, amely lebomlik, és nem veszélyezteti a környezetet.

(4) Korai vagy középidős magzati halálozás esetén az elhalt magzat halottvizsgálati bizonyítvány nélkül, a szülő írásbeli nyilatkozata alapján temethető vagy hamvasztható el. A nyilatkozat alapján a maradványokat ki kell adni, a szülő azok eltemetésére köteles.

(5) Ha az elhunyt fogvatartott volt, a (2) bekezdés szerinti engedélyt az eljáró hatóság az ügyészség hozzájárulása alapján adja meg.

A szociális temetés

24/A. § (1) Szociális temetés esetén e törvény rendelkezéseit ebben az alcímben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Szociális temetést az eltemettetésre kötelezett igényelhet az elhunyt utolsó lakóhelye szerinti önkormányzattól.

(3) Szociális temetés keretében az elhunyt hűtéséről, szállításáról, továbbá az eltemettető választása szerint a hamvasztásról az állam gondoskodik. A szociális temetéshez az állam sírhelyet, koporsót, urnát és sírjelet biztosít.

(4) A köztemető fenntartója jogszabályban meghatározott esetben a köztemetőben a koporsós temetések számára szociális parcellát, urnás temetések számára szociális temetkezési helyet jelöl ki. Vallási közösség tulajdonában lévő köztemetőben a helyi önkormányzat szociális parcellát, szociális temetkezési helyet jelöl ki minden esetben, ha a helyi önkormányzat tulajdonában a településen nincs köztemető. A szociális parcella, szociális temetkezési hely elhelyezkedéséről az önkormányzat a vallási közösség tulajdonában lévő temető fenntartójának véleménye kikérését követően dönt. Szociális parcellában, szociális temetkezési helyen kizárólag szociális temetés végezhető.

(5) Szociális temetés választása esetén az eltemettetőt temetési költségek nem terhelik, és azok hagyatéki teherként sem érvényesíthetők. Ha az eltemettető a szociális temetésre vonatkozó jogszabályi előírásoktól eltér, köteles a temetéshez kapcsolódó előkészítés, öltöztetés, szállítás, hűtés, esetleges hamvasztás költségét, a sírhely megváltási díját, a felhasznált koporsó vagy urna és sírjel árát a költségviselő szervezet részére megtéríteni.

(6) Szociális temetésre nem kerülhet sor, ha a temetést szerződésben vállalták.

(7) Az eltemettető vagy az általa felkért személy a szociális temetés igénylése során nyilatkozatban vállalja, hogy maga látja el a következő temetkezési szolgáltatásokat:

a) az elhunyt temetésre való előkészítése (mosdatása, felöltöztetése), kivéve a 24/B. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott esetet,

b) sír vagy urnasír kiasása és visszahantolása,

c) koporsó, urna gépjármű nélküli szállítása a temetőn belül, és

d) a sírba helyezés vagy urnaelhelyezés

(a továbbiakban együtt: személyes közreműködés).

(8) Az eltemettető és a szociális temetésben közreműködők nyilatkoznak továbbá arról, hogy

a) a (7) bekezdésben meghatározott tevékenységek elvégzése kapcsán az eltemettető nem ajánl fel, a személyes közreműködők pedig nem fogadnak el semmilyen ellenszolgáltatást,

b) a szociális parcellával rendelkező temető üzemeltetője a munkavégzés szabályairól őket tájékoztatta, a munkavégzés során esetlegesen előforduló baleset miatt kárterítési követeléssel sem a temető tulajdonosa, sem a temető üzemeltetője, sem pedig az eltemettető felé nem élhetnek.

(9) A (7) és (8) bekezdésben meghatározott nyilatkozatokat legkésőbb a munkavégzés megkezdése előtt a szociális parcellával rendelkező temető üzemeltetője részére az eltemettető köteles átadni, ennek hiányában a munkavégzés megkezdését a temető üzemeltetőjének meg kell akadályoznia.

(10) Ha a szociális temetés iránti igény bejelentését követően olyan igazolható körülmény merül fel, ami a személyes közreműködést vállalót megakadályozza a személyes közreműködés ellátásában, az eltemettető más személyt kérhet fel és erről tájékoztatja az önkormányzatot.

(11) Amennyiben az eltemettető szociális temetést igényelt, azonban nem tud gondoskodni a személyes közreműködés biztosításáról, erről tájékoztatja az önkormányzatot, amely közköltségen történő temetés keretében gondoskodik az elhunyt eltemettetéséről. A költségek hagyatéki teherként érvényesíthetők.

24/B. § (1) Egészségügyi intézményben elhunytnál és boncolás esetén nincs lehetőség a személyes oltóztatásra. Egészségügyi és boncolást végző intézmény a boncolást követően a szociális temetés igénylésének igazolása alapján a holttestet a kegyeleti szempontok figyelembevételével helyreállítva és felöltöztetve adja át.

(2) A halottvizsgálati bizonyítványt kiállító orvos a holttesttel való közvetlen érintkezést a szociális temetésben személyes közreműködést ellátók számára közegészségügyi, járványügyi vagy kegyeleti okokból megtilthatja.

(3) Szociális temetés esetén kizárólag a 24/A. § (3) bekezdésében meghatározott kellékeket lehet felhasználni.

(4) Szociális temetés esetén az elhunyt ravatalozása, búcsúztatása a sírnál is történhet.

(5) Szociális temetési helyre az első betemetéstől számított 25 éven belül kizárólag szociális temetés keretében urna elhelyezése történhet.

(6) A szociális temetés ezen alcímben meghatározott előírásai vallási közösség szertartásai szerint végzett temetés esetén a vallási közösség hitéleti tevékenységét, vallási szokásait nem érintik.

24/C. § (1) Amennyiben szociális temetés keretében hamvasztásos temetésre kerül sor, a holttest hamvasztásának költségét az elhunyt utolsó lakóhelye szerinti önkormányzat viseli.

(2) Szociális temetés igénybevételekor a holttest köztemetőben történő tárolásának és hűtésének költségét a köztemető fenntartója viseli.

(3) A szociális temetés keretében a sírhely és a kellékek ingyenes biztosítása nem minősül ajándékozásnak, illetékfizetési kötelezettséget nem keletkeztet.

(4) Szociális temetés esetén a holttest temetőn kívüli szállításának költségét az állam viseli, a szállítást az elhunyt utolsó lakóhelye szerinti önkormányzat szervezi meg.

III. Fejezet

TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

25. § (1) Temetkezési szolgáltatási tevékenység:

- a) a temetésfelvétel,
- b) az elhunytak a kegyeleti igényeknek megfelelő temetésre való előkészítése,
- c) a temetéshez szükséges kellékekkel való ellátás, ideértve az eltemettető felé történő értékesítést is,
- d) a ravatalozás,
- e)
- f) sírhelynyitás és visszahantolás,
- g) a sírba helyezés,
- h) a halottszállítás,
- i) a hamvasztás és az urnakiadás,
- j) az urnaelhelyezés,

- k) a hamvak szórása,
- l) az exhumálás,
- m) az újratemetés.

(2) A temetkezési szolgáltatási tevékenységek teljeskörűen vagy önállóan is végezhetőek (a továbbiakban együtt: temetkezési szolgáltatás).

(3) E törvény értelmében nem minősül temetkezési szolgáltatásnak

a) a vallási közösség tulajdonában lévő temetőben, temetkezési emlékhelyen a vallási közösség által vallási szertartás keretében végzett urnaelhelyezés,

b) a felnőtt hospice-palliatív vagy gyermek palliatív ellátás nyújtására működési engedéllyel rendelkező fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatónál végzett ravatalozás,

c) a szociális temetés során a hozzátartozó vagy az általa felkért személy által végzett, a 24/A. § (7) bekezdésében felsorolt temetkezési szolgáltatási elemek végzése.

(4) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti szolgáltatást nyújtó temetkezési szolgáltató az eltemettetésre kötelezett személy megbízása alapján az elhalálozással kapcsolatos, a Kormány rendeletében meghatározott ügyekben az egészségügyi intézmény, valamint az állami és önkormányzati szervek előtt az eltemettetésre kötelezett személy képviselőjeként eljár. E feladat ellátása céljából az eltemettetésre kötelezett által megadott, valamint a statisztikáról szóló törvényben meghatározott adatgyűjtéssel kapcsolatos feladatai teljesítése céljából a haláleset jegyzőkönyvezéséhez és a halálesettel kapcsolatos népmozgalmi adatszolgáltatáshoz szükséges személyes adatok kezelésére a temetkezési szolgáltató jogosult.

26. § (1) Temetkezési szolgáltatási tevékenység kormányrendeletben meghatározott műszaki, közegészségügyi és alapvető kegyeleti, illetve személyi feltételek szerint gyakorolható.

(2) A temetkezési szolgáltató köteles az engedélyezett temetkezési szolgáltatási tevékenységet a kegyeleti jogok betartása mellett, folyamatos rendelkezésre állással ellátni. Tevékenységének gyakorlása során a szolgáltató az 1. §-ban meghatározott alapelvek érvényesülését köteles biztosítani.

(3) A temetkezési szolgáltató az általa kínált szolgáltatások és kellékek árlistáját a honlapján és a temetésfelvételi irodájában olvasható és áttekinthető módon nyilvánosan közzéteszi. A kellék vagy szolgáltatás megrendelése idején közzétett áráktól a megrendelő hátrányára eltérni nem lehet.

(4) Az elhunyt temetéséhez, hamvasztásához szükséges kellékekkel történő ellátásáról a temetkezési szolgáltató köteles és jogosult gondoskodni. A temetkezési szolgáltató a megrendelők által rendelkezésre bocsátott, más temetkezési szolgáltatótól vásárolt kellékek átvételéért külön díjat nem számíthat fel.

27. § (1) A temetkezési szolgáltató a temető, a hamvasztóüzem és a temetkezési emlékhely területén kívül

a) a temetkezési szolgáltatások közül a temetésfelvételt, az elhunyt temetésre való előkészítését és a temetéshez szükséges kellékekkel történő ellátását, valamint

b) a temetkezési szolgáltatás ellátása során az elhunyt hűtését és a halottszállító jármű tárolását csak temetkezési szolgáltatói telephelyen végezheti.

(2) Egészségügyi intézményben - az egészségügyi igazgatás körébe tartozó, elhalálozással kapcsolatos ügyintézésen kívül - nem lehet temetkezési szolgáltatás céljából telephelyet létesíteni és működtetni. A megrendelés megszerzése érdekében az eltemettető nem befolyásolható sem az intézmények alkalmazottai, sem temetkezési szolgáltató által.

(3) Fekvőbeteg-szakellátást végző egészségügyi intézmény bármely pontjától számított 200 méteres távolságon belül nem lehet temetkezési szolgáltatás, temetkezési szolgáltatás ismertetése vagy temetkezési szolgáltatás közvetítése, valamint temetkezési kellék bemutatása céljából székhelyet vagy telephelyet létesíteni és működtetni. A létesítésre és működtetésre vonatkozó korlátozás nem alkalmazandó abban az esetben, ha a székhely vagy telephely temető, temetkezési emlékhely területén található.

(4)-(5)

(6) Köztemető területén külön jogszabályban meghatározott telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenység végzésére nem lehet telephelyet létesíteni, és ilyen tevékenységgel létrehozott terméket - a temetéshez szükséges kellékek kivételével - nem lehet forgalmazni.

28. § A temetkezési szolgáltató a tevékenység ellátása során köteles az eltemettetőnek a temetési szertartásra vonatkozó rendelkezését - a vallási közösség által vallásos szertartás keretében végzett temetés esetén a vallásos szertartás rendjének megfelelően - tiszteletben tartani.

Temetkezési szolgáltatásért felszámítható díj

28/A. § A temetkezési szolgáltató a 25. § (1) bekezdése szerinti szolgáltatásoknál a szerződéstől történő elállás vagy a szerződés felbontása esetére az eltemettetésre kötelezett személy részére foglalót, kötbért vagy egyéb szerződési biztosítékot nem köthet ki.

28/B. § (1) A temetkezési szolgáltató a 25. § (1) bekezdésében foglalt tevékenységéért a Kormány rendeletében meghatározott tartalmú és formátumú számlát állít ki.

(2) Temetkezéssel összefüggésben a temetkezési szolgáltató a 25. § (1) bekezdésében foglalt szolgáltatási elemeken kívül a Kormány rendeletében meghatározott tevékenységért vagy termékért számíthat fel díjat.

A temetkezési szolgáltató

29. § (1) Az egészségügyi intézménnyel vagy mentésre feljogosított szervezettel közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló, a halottak kezelésében, kiadásában érintett alkalmazott vagy vele közös háztartásban élő hozzátartozója nem lehet temetkezési szolgáltatást végző egyéni vállalkozó, egyéni cég, gazdasági társaság vezető tisztségviselője, alkalmazottja, vagy - a nyilvánosan működő részvénytársaságot kivéve - tagja.

(2)

30. § (1) Temetkezési szolgáltatási tevékenység a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság engedélyével folytatható.

(2) A temetkezési szolgáltatási tevékenység folytatását a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság annak engedélyezi,

a) aki büntetlen előéletű, és nem áll a temetkezési szolgáltatási tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt,

b) aki rendelkezik e törvény szerinti megfelelő pénzügyi teljesítőképeséssel,

c) aki rendelkezik az alapvető kegyeleti feltételeknek, valamint a munkavégzésre vonatkozó előírásoknak megfelelő, a tevékenység méltóságát nem sértő, a környezetben élők egészségét és a környezetet nem veszélyeztető telephellyel,

d) akivel szemben összeférhetlenség nem áll fenn, és

e) aki saját maga, gazdálkodó szervezet esetében, akinek vezető tisztségviselője rendelkezik a Kormány rendeletében meghatározott szakmai képesítéssel és megfelel az abban meghatározott feltételeknek,

f) aki vagy gazdálkodó szervezet esetében, amelynek vezető tisztségviselője a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság 31. §-a szerinti nyilvántartásában nem szerepel.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott követelményeket - a bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló törvényben (a továbbiakban: Bnyt.) meghatározottakra figyelemmel -

a) egyéni vállalkozás esetén az egyéni vállalkozónak,

b) a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének,

c) az egyéni cég tagjának

kell igazolnia.

(4)

(5) A temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság az engedéllyel rendelkező szolgáltatókról nyilvántartást vezet.

(6)

(7) A (2) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételt igazolására szolgáló személyes adatokat a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság

a) a temetkezési szolgáltatási tevékenység engedélyezése iránti eljárás jogerős befejezéséig vagy

b) a temetkezési szolgáltató nyilvántartásba vétele esetén a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a nyilvántartásból való törlésre irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig

kezeli.

31. § (1) A temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság a temetkezések szabályszerű megvalósítása, az átlátható gazdálkodás rendjének betartása, a szolgáltatók szabályszerű működésével a kegyeleti jog gyakorlásának biztosítása érdekében nyilvántartást vezet azon személyekről

a) akinek a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság a 30. § (1) bekezdése szerinti engedélyét azért vonta vissza, mert nem rendelkezett e törvény szerinti megfelelő pénzügyi teljesítőképességgel,

b) aki olyan gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője, amelynek a 30. § (1) bekezdése szerinti engedélyt a vezetése alatt a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság azért vonta vissza, mert nem rendelkezett e törvény szerinti megfelelő pénzügyi teljesítőképességgel.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás az érintett személy természetes személyazonosító adatait, lakóhelyét és - az (1) bekezdés b) pontja szerinti személy esetén - a gazdálkodó szervezet nevét és székhelyét tartalmazza.

(3) A temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság a (2) bekezdésben megjelölt adatokat az (1) bekezdés szerinti engedély visszavonásáról szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 évig kezeli.

32. §

33. § (1) A pénzügyi teljesítőképesség akkor megfelelő, ha az egyéni cég, a gazdasági társaság vagy az egyéni vállalkozó

a) adó-, vám- és járulékfizetési kötelezettségének igazoltan eleget tett,

b) igazolja és vállalja, hogy a kormányrendeletben meghatározott mértékű vagyoni biztosítékkal folyamatosan rendelkezik, amelyet kizárólag a temetési szolgáltatást igénybe vevők olyan kártérítési igényének közvetlen kielégítésére használhat fel, amelyet a szolgáltatással okozott.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott biztosíték

a) a bankszámlát vezető pénzügyintézetnél lekötött és elkülönítetten kezelt pénzbeli betét;

b) ilyen összeg erejéig vállalt bankgarancia vagy felelősségbiztosítás.

(3) Ha a gazdasági társaság vagy az egyéni vállalkozó az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott adatokat nem igazolja, és nem szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban, a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság - a pénzügyi teljesítőképesség igazolása céljából - megkeresi az (1) bekezdés a) pontjában szereplő adatokról nyilvántartást vezető hatóságot. A megkeresett hatóság az adatszolgáltatása körében arról ad tájékoztatást, hogy az alapítónak van-e meg nem fizetett, lejárt köztartozása.

(4) Ha a temetkezési szolgáltatónak meg nem fizetett köztartozása van, az (1) bekezdés a) pontjában szereplő adatokról nyilvántartást vezető hatóság értesíti erről a tényről a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóságot.

34. § (1) Ha a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság megállapítja, hogy a temetkezési szolgáltató a tevékenységére vonatkozó, jogszabályban előírt feltételt nem teljesíti vagy az engedély kiadásának feltételei már nem állnak fenn, az engedélyt haladéktalanul visszavonja.

(2) Ha a hatóság ellenőrzése során azt állapította meg, hogy a temetkezési szolgáltató a hatóságok által előírt kötelezettséget nem tartja be és a kötelezettség betartására felszólító hatósági végzés kézhezvételétől számított 30 napon belül a szolgáltató a felszólításnak nem tesz eleget, a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság - a jogsértés súlyát, jellegét és ismétlődését figyelembe véve - százezer forinttól egymillió forintig terjedő bírságot szab ki. Ha a kötelezettség betartására felszólító végzés kézhezvételétől számított 60 napon belül a temetkezési szolgáltató a jogszabályoknak és hatósági határozatnak megfelelő működést nem állítja helyre, a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság az engedélyt - adott tevékenység, telephely vagy mindkettő vonatkozásában - visszavonja.

Halottszállítás

35. § (1) Holttestet szállítani kizárólag a közegészségügyi és a járványügyi szabályokat és az alapvető kegyeleti feltételeket kielégítő, erre a célra kialakított járműben, fedéllel ellátott koporsóban (szállítókoporsóban) lehet.

(2) Rendkívüli halálesetekkel összefüggő halottszállításról külön jogszabály rendelkezik.

(3) Holttestet temető, temetkezési emlékhely és hamvasztóüzem ingatlanán kívül halottszállító autóban március 1. és szeptember 30. között vagy 90 percnél hosszabb idejű szállítás esetében legfeljebb +18 C-on lehet szállítani.

36. § (1) Holttest külföldre történő szállításához - ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik - a rendeltetési hely szerinti ország hatóságának, valamint az elhalálozás helye szerint egészségügyi államigazgatási szervnek az engedélye szükséges.

(2) Holttest külföldről Magyarországra való szállításához be kell szerezni a magyar külképviselet hatósági engedélyét, valamint az indító ország közegészségügyi hatóságának szállítási engedélyét, továbbá a befogadó temető, illetve temetkezési hely nyilatkozatát.

(3) A nemzetközi halottszállítás egyéb feltételeit külön jogszabály tartalmazza.

Halotthamvasztás

37. § (1) Hamvasztóüzemi építményt létesíteni vagy átalakítani, felújítani a helyi építési szabályzatnak megfelelően és építési engedély birtokában lehet.

(2) A hamvasztóüzem köteles az adott következő naptári félévre vonatkozó hamvasztási, valamint a hamvasztással kapcsolatos egyéb szolgáltatási árait, így különösen a kilométerenkénti szállítási díjat, az általa forgalmazott hamvasztó koporsó, urna és urnabetét árait december 1-jéig és június 1-jéig közzétenni. A közzétett árak minden temetkezési szolgáltatóra egységesen alkalmazandóak.

(3) A hamvasztóüzem a szolgáltatásainak igénybevételével összefüggésben a temetkezési szolgáltató részére kifizetést nem teljesíthet.

(4) A hamvasztóüzemben nyilvántartó könyvet kell vezetni, amely tartalmazza

a) a sorszámot,

b) a hamvasztás napját,

c) az elhalt nevét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét,

d) az elhalálozás helyét és idejét,

e) az elhaltat az üzembe beszállító szolgáltató nevét, címét, a szállító gépjármű forgalmi rendszámát, az átvétel napját, idejét,

f) az urnaátadás idejét, módját, az átadás azonosító adatait vagy az átvevő nevét, címét és aláírását.

38. § (1) Ha a halottvizsgálati bizonyítvány szerint a holttest hamvasztható, a hamvasztást az ország területén működő bármely hamvasztóüzemben el lehet végezni. A hamvaszthatóságot tanúsító halottvizsgálati bizonyítványról az üzem másolatot készít, amit a nyilvántartáshoz csatolva kell megőrizni.

(2) Magyarországon elhunyt külföldi személy, vagy más országban elhunyt és Magyarországra szállított külföldi személy elhamvasztásához az elhunyt állampolgársága szerinti ország külképviseletének, ennek hiányában az utolsó lakhelye szerint illetékes hatóság engedélye szükséges, ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik.

(3) Hamvasztóüzem céljára felhasznált ingatlanon hagyományos sírhelyek, sírboltok nem létesíthetők, kivéve, ha az üzem temető területén létesült.

(4) Ismeretlen holttest nem hamvasztható el.

IV. Fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

A kegyeleti közszolgáltatási szerződés

39. § (1) Köztemető fenntartására és üzemeltetésére az önkormányzat azzal a gazdálkodó szervezettel köthet kegyeleti közszolgáltatási szerződést, amely a kormányrendeletben meghatározott feltételeknek megfelel.

(2) A szerződésnek tartalmaznia kell

a) a tevékenység gyakorlásának helyét;

b) az ellátandó tevékenységek felsorolását;

c) a teljesítés módját és idejét;

d) a feladat mennyiségi és minőségi követelményeit;

e) a szerződés érvényességi idejét, amely 5 évnél rövidebb és 15 évnél hosszabb nem lehet, de újbóli megkötése nem zárható ki;

f) a szolgáltatás finanszírozásának rendjét;

- g) a szolgáltatás ellenértékének mértékét és a megfizetés módját;
 - h) a közüzemi szerződési kötelezettség alanyait;
 - i) a szolgáltatáshoz szükséges eszközök mennyiségi és minőségi előírásait és rendelkezésre bocsátásának módját;
 - j) az önkormányzati vagyontárgyak használatának, karbantartásának, felújításának és pótlásának szabályait;
 - k) a szolgáltatást végző személyekkel kapcsolatos követelményeket;
 - l) a szerződés fennállása alatt az önkormányzatot megillető ellenőrzési jogosítványokat;
 - m) arra vonatkozó kötelezettségvállalást, hogy ha a gazdálkodó szervezet a kegyeleti közszolgáltatás mellett temetkezési szolgáltatást is végez, a kegyeleti közszolgáltatást más gazdasági tevékenységétől, így a temetkezési szolgáltatástól számvitelileg elkülöníti;
 - n) a birtokbaadás feltételeit;
 - o) arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a szerződésre egyebekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- (3) A szerződés azonnali hatállyal felmondható, ha a gazdálkodó szervezet a (2) bekezdés m) pontjában meghatározott kötelezettségét megszegi.
40. § (1) A temető tulajdonosa, köztemető esetén az önkormányzat rendelete kötelezővé teheti a temetőn belüli, az elhunyt hűtésével, ravatalozásával, a temetőben erre a célra rendszeresített szállító járművön történő szállításával, továbbá a hamvaknak az erre szolgáló berendezéssel történő szórásával, urnaelhelyezéssel, sírásással, sírhelynyitással, sírbahelyezéssel, visszahantolással, újratemetéssel és exhumálással kapcsolatos feladatok ellátására az üzemeltető szakszemélyzetének és berendezésének igénybevételét (a továbbiakban: az üzemeltető által biztosított szolgáltatás).
- (2) A temető tulajdonosa, köztemető esetén az önkormányzat a temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatosan felmerült szükséges és indokolt költségek alapján állapítja meg
- a) a temetési hely, illetőleg az újraváltás díját,
 - b) a temetkezési szolgáltatók kivételével a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulás díját,
 - c) a temetői létesítmények, illetve az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételéért a temetkezési szolgáltatók által fizetendő díjat,
 - d) a temetőbe való behajtás díját.
- (3) A (2) bekezdésben meghatározott díjfajtákon belül a köztemetőkre vonatkozó díjak mértékét az önkormányzat rendeletben állapítja meg. A díjmértékeket évente felül kell vizsgálni.
- (4) Az egyes díjfajtákon belül a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulási díj mértéke az adott évben az egyes sírhelyekre megállapított megváltási díjtételek egyszerű számtani átlagának 5%-át nem haladhatja meg.
- (5) A települési önkormányzat képviselő-testülete, fővárosban a közgyűlés a díj megállapításakor kikéri a fogyasztók területileg illetékes érdek-képviselői szerveinek véleményét.
- (6) A temető üzemeltetője a szabályzatban megállapított díjakon felül más díjat nem állapíthat meg. Nem szedhető díj a temetőlátogatásért, a temetői utak használatáért és a temetési hely gondozásához igénybe vett vízért.

A hősí temetőre, hősí temetési helyre vonatkozó különös szabályok

40/A. § A hősí temető, hősí temetési hely védelme és hozzáférhetővé tétele közérdek, amelynek megvalósításában közreműködnek az állami és önkormányzati szervek, a vallási közösségek, a civil szervezetek, illetve a jogi és természetes személyek.

40/B. § (1) Hősí temetővé, hősí temetési helyvé minősítésre, azok megnyitására, áthelyezésére, megszüntetésére, az azokból történő exhumálás, a sírokon emelt síremlékek létesítésének, felújításának, átépítésének és elbontásának engedélyezésére, valamint e tevékenységek végrehajtásának ellenőrzésére a honvédelemért felelős miniszter jogosult.

(2) A hősí temetési hely feletti rendelkezési jogot a honvédelemért felelős miniszter gyakorolja.

(3) A hősí temetési hely mentes a sírhelyre vonatkozó megváltási és újraváltási díj megfizetésének kötelezettsége alól.

(4) A hősí temetési helyre a hősí halott hozzátartozóit a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával lehet eltemetni, azonban ez a körülmény a sírhely minősítését és jogszabályban biztosított különleges státuszát nem érinti.

(5) A honvédelemért felelős miniszter együttműködik a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottsággal, valamint a NÖRI-vel, különös tekintettel a nemzeti sírkert részévé nyilvánított hősi temető, hősi temetési hely vonatkozásában. A NÖRI a nemzeti sírkert részévé nyilvánított hősi temető, hősi temetési hely tekintetében a rendelkezési jogot a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával gyakorolja.

(6) A honvédelemért felelős miniszter az oktatásért felelős miniszterrel együttműködve gondoskodik a hősi temetőhöz, hősi temetési helyhez fűződő nemzeti értéket hordozó örökség megismerését és bemutatását elősegítő oktatási, képzési, ismeretterjesztő programok kidolgozásáról és végrehajtásáról.

40/C. § (1) A honvédelemért felelős miniszter által a hősi temető, hősi temetési hely kezelésének ellenőrzésére kijelölt szerv (a továbbiakban: ellenőrző szerv) felméri és folyamatosan figyelemmel kíséri a hősi temető, hősi temetési hely állapotát, továbbá megteszi azok fenntartásához és védelméhez szükséges intézkedéseket.

(2) Az ellenőrző szerv képviselője - a hősi temető, hősi temetési helyen eltemetett személyekkel összefüggő adatok tekintetében -

a) a temetővel és a hősi halottakkal kapcsolatos nyilvántartásokba, az anyakönyvbe betekinthez, valamint azokból,

b) a hősi temetési hellyel kapcsolatban a temető tulajdonosától, kezelőjétől, üzemeltetőjétől vagy a temetőben szolgáltatást végzőktől adatokat kérhet.

(3) A temető tulajdonosa, kezelője, üzemeltetője vagy a temetőben szolgáltatást végző köteles lehetővé tenni és segíteni az ellenőrző szerv tevékenységét, valamint köteles biztosítani a hősi temetési hely ellenőrzését és az adataihoz való hozzáférést.

40/D. § (1) A hősi temetőkről, hősi temetési helyekről és a hősi halottakról az ellenőrző szerv nyilvántartást vezet. A nyilvántartásban szereplő adatok kizárólag a hősi temető, hősi temetési hely fenntartásával, gondozásával kapcsolatos, e törvényben meghatározott feladatokkal kapcsolatosan használhatók fel.

(2) A hősi halott e törvényben meghatározottak szerint kezelt adatait tudományos kutatást végző szerv vagy személy, a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges mértékben, az ellenőrző szerv engedélyével használhatja fel és hozhatja nyilvánosságra. Az ellenőrző szerv az 1945. május 8-a előtt, valamint a második világháborúval összefüggő események következtében elhunyt hősi halottak adatait az e célból létrehozott honlapon közzéteszi.

(3) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás a hősi halott személyére és temetési helyére vonatkozó tartalmazza

a) - ismert hősi halott esetében - a hősi halott nevét, anyja nevét, születési helyét és időpontját, halálozási helyét és időpontját, halálának okát, rendfokozatát, katonai alakulatát és állampolgárságát,

b) ismeretlen és utólag sem azonosítható hősi halott esetében - ha az erre vonatkozó információ rendelkezésre áll - azt az államot, amelynek fegyveres erejében a hősi halott szolgálatot teljesített,

c) a hősi halott maradványait őrző hősi temető, hősi temetési hely címét, valamint a sírhelytábla, sírhelysor, sírhelyszám adatait.

40/E. § A központi költségvetésről szóló törvény a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében a hősi temető, hősi temetkezési helyre fordítható előirányzatot állapíthat meg, amelyet a honvédelemért felelős miniszter hősi temető, hősi temetési hely létesítésére, ápolására, vagy ehhez kapcsolódó pályázati rendszer működtetése keretében használhat fel.

40/F. § (1) A hősi temető, hősi temetési hely fenntartására, ápolására és megőrzésére e törvény rendelkezéseit nemzetközi szerződés eltérő rendelkezésének hiányában kell alkalmazni.

(2) Hősi temetőre, hősi temetési helyre, hősi halottak földi maradványaira a 35. és 36. §, valamint a 40. § (1) bekezdése nem alkalmazható.

Közigazgatási bírság

40/G. § (1) Aki a nemzeti gyászról szóló jogszabályban meghatározott kötelezettségét megszegi, százötvenezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.

(2) Az eljárás lefolytatására az elkövetés helye szerinti fővárosi vagy megyei kormányhivatal jogosult.

Kegyeleti jog képvisellete

40/H. § (1) A betegjogi képviselő az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényben biztosított eljárási jogait a beteg halála után az elhunyt kegyeleti jogainak érvényesülése érdekében - az egészségügyi intézmény működésével kapcsolatban tett panasz tekintetében - gyakorolhatja.

(2) A betegjogi képviselő az elhunyt hozzátartójának megbízása alapján, a hozzátartozó által adott meghatalmazás keretei között segíti a kegyeleti jogok érvényesülését.

Egyes lezárt temetőkre vonatkozó különös szabályok

40/I. § (1) Ha a temető lezárásától vagy az utolsó temetkezéstől számítva több mint 50 év eltelt, ezen alcím rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A temetőben a 9. § (1) bekezdés e) és h) pontjában meghatározott temetői létesítményeket kell biztosítani.

(3) Nem áll fenn a 18. § (1)-(4) bekezdése szerinti nyilvántartási kötelezettség, ha a temető tulajdonosának, fenntartójának vagy üzemeltetőjének fel nem róható okból a temetkezésekről vezetett korábbi nyilvántartások megsemmisültek.

(4) A temetőszabályzatnak - a temetőhasználat általános szabályain, a kegyeletgyakorlás rendjének a temetőlátogatók tájékoztatásához szükséges mértékű ismertetésén és a temetőben végzett egyéb vállalkozási tevékenységek ellátásának temetői rendjén túlmenően - csak a temető jellege és a vallási előírások alapján szükséges előírásokat kell tartalmaznia.

(5) Amennyiben a temetési hely szerinti temető, temetőrész, sírhelytábla jelenlegi tulajdonosa, illetve 1920. június 4-én vagy azt követő időpontban a tulajdonos, fenntartó vagy üzemeltető olyan vallási közösség volt, amelynek belső szabálya tiltja a temető vagy a temetési hely megszüntetését, és a temető tulajdonosának rendelkezésére álló nyilvántartások alapján az eltemettető vagy az eltemettető közeli hozzátartozójának személye nem állapítható meg, tartózkodási helye ismeretlen vagy az eltemettető és az eltemettető közeli hozzátartozója elhunyt, a temetési hely felett a vallási közösség rendelkezik. A rendelkezési jog időtartama ebben az esetben nem korlátozható.

Felhatalmazások

41. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg

a) az e törvény szerinti temetkezési szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a tevékenységet folytatókra vonatkozó szakmai képesítési követelményeket, a tevékenység gyakorlásának műszaki, kegyeleti, közegészségügyi szabályait, az e tevékenységre jogosító engedély kiadásának rendjét, az engedéllyel rendelkezőkről vezetett nyilvántartás személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket;

b) a temetkezési szolgáltatási és temetőüzemeltetési tevékenység ellátására való jogosultság és kötelezettség eseteit, a közköltségen történő temetés, a belföldi és külföldi halottszállítás, a nem magyar állampolgár belföldi eltemetésének és hamvasztásának szabályait, továbbá a hamvak kiadásához szükséges nyilatkozat tartalmát;

c) a temetőfenntartás és üzemeltetés, a hamvasztóüzemi építmény létesítési, működési, közegészségügyi szabályait;

d) a temetők létesítésével, bővítésével, lezárásával, megszüntetésével és ismételt használatbavételével, valamint az eltemetéssel, a hamvasztással, az urnaelhelyezéssel, hamvak szórásával, a sírnyitással, a rátemetéssel, az exhumálással kapcsolatos részletes rendelkezéseket;

e) a temető, a temetkezési emlékhely, továbbá a temetési hely építményei létesítésének építési szabályait;

f) a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság szervezetére, tagjaira, feladataira, működésére vonatkozó szabályokat, továbbá kijelölje a Bizottság létrehozásával és felügyeletével kapcsolatos feladatokat ellátó minisztert;

g) a temetőszabályzat kötelező tartalmi elemeit;

h) a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság javaslatára a Nemzeti Gyásznapi Állandó vagy eseti meghatározására, a gyász nemzeti méretű kifejezésére és megformálására vonatkozó szabályokat;

- i) a szociális és köztemetésekhez kapcsolódó hamvasztás legmagasabb díját;
- j) a szociális temetési helyekre vonatkozó eltérő szabályok, a szociális temetés igénybevételének részletes szabályait;
- k) a szociális temetés esetén a holttest egészségügyi intézményben történő hűtésének részletes szabályait.
- (2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy
- a) a temetkezési szolgáltatásért kiállítható számla tartalmát és formátumát,
- b) a temetkezéssel összefüggésben a temetkezési szolgáltató által végezhető egyéb tevékenységek és termékek körét,
- c) a 25. § (4) bekezdésében meghatározott, az elhalálozással kapcsolatos ügyeket rendeletben állapítsa meg.
- (3) A települési önkormányzat, fővárosban a közgyűlés rendeletben állapítja meg - a köztemetőre vonatkozóan - különösen
- a) a temető rendeltetésszerű használatához szükséges egyéb helyi, tárgyi és infrastrukturális feltételeket;
- b) a temető, ravatalozó használatának és igénybevételének szabályait;
- c) a temetési hely gazdálkodási szabályait;
- d) a sírhely méretezését, sírjelek alkalmazását, a kegyeleti tárgyak, növényzet elhelyezését, a sírgondozás szabályait;
- e) temetőben a kegyeleti közszolgáltatások feltételeit, a temetési hely megváltásának és újraváltásának díját, a temetőfenntartási hozzájárulás díját, illetve a létesítmények és az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételének díját;
- f) a temetési szolgáltatás, ~~illetve~~ a szociális temetés és a temetőben végzett egyéb vállalkozói tevékenységek ellátásának temetői rendjét;
- g)
- 41/A. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóságot rendeletben jelölje ki.
- 41/B. § Felhatalmazást kap a helyi önkormányzatokért felelős miniszter, hogy - az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben - a temetkezési szolgáltatási engedély kiadása iránt fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat rendeletben állapítsa meg.
- 41/C. § Felhatalmazást kap a honvédelemért felelős miniszter, hogy rendeletben kijelölje a hősi temető, hősi temetési hely kezelésének ellenőrzését végző szervet és meghatározza az általa ellátandó tevékenység további feltételeit.
42. § Ahol az önkormányzat a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségéről kegyeleti közszolgáltatási szerződés keretében gondoskodik, a temető használatának szabályait önkormányzati rendeletben kell megállapítani.

Átmeneti és záró rendelkezések

43. § (1) E törvény a 24. § (3) bekezdésének kivételével a kihirdetését követő hatodik hónap első napján lép hatályba. A 24. § (3) bekezdése 2002. január 1-jén lép hatályba.
- (2) A meglévő temető tulajdonosának a 9. §-ban meghatározott temetői létesítményeket és közműveket e törvény hatálybalépését követő öt éven belül kell megépíteni. Emiatt azonban temetési helyek nem számolhatók fel a használati időn belül, kivéve a temető tulajdonosának az eltemettetővel történt kölcsönös megegyezését. Megegyezés hiányában a használati idő lejártát követő két éven belül kell az építést elvégezni.
- (3)-(4)
- (5) A törvény hatálybalépésekor már működő temetkezési szolgáltatónak a személyes megbízhatóságát, szakmai alkalmasságát és pénzügyi teljesítőképességét a kormányrendeletben meghatározott határidőn belül és az ott meghatározott módon kell igazolnia.
44. § A 27. § (3) bekezdését a 2013. november 1-jén temetkezési szolgáltatás céljából működtetett székhelyre, telephelyre
- a) ha a temetkezési szolgáltató a székhelyül, telephelyül szolgáló ingatlan tulajdonosa, 2015. január 1-jétől,
- b) ha a temetkezési szolgáltató a székhelyül, telephelyül szolgáló ingatlan hasznosítására más jogcímen jogosult, 2014. február 1-jétől kell alkalmazni.

44/A. § E törvénynek a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény módosításáról szóló 2015. évi CLV. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított szabályait a Módtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő hatósági ellenőrzések során is alkalmazni kell.

44/B. § (1) A 2017. január 1-jén a 30. § (1) bekezdés szerinti engedéllyel rendelkező szolgáltató a Magyarország 2017. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2016. évi LXVII. törvénnyel megállapított 30. § (2) bekezdés e) pontjában meghatározott feltétel meglétét 2019. július 1-jéig köteles igazolni.

(2) A Magyarország 2017. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2016. évi LXVII. törvénnyel megállapított 31. § szerinti nyilvántartásba a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság azon személyeket veszi nyilvántartásba,

a) akiknek engedélyét,

b) gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője esetén, akinek vezetése alatt álló gazdálkodó szervezet engedélyét

2016. augusztus 31-ét követően vonta vissza.

45. § Ez a törvény a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

TARTALOMJEGYZÉK

1999. évi XLIII. törvény	1
a temetőkről és a temetkezésről	1
I. Fejezet	1
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	1
Alapelvek	1
A törvény hatálya	1
Értelmező rendelkezések	1
II. Fejezet	2
A TEMETŐ	2
Általános szabályok	2
Temető létesítése, lezárása, megszüntetése, újra-használatbavétele	3
A temető fenntartása	4
A temető üzemeltetése	4
A temetés	6
A szociális temetés	7
III. Fejezet	8
TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	8
Temetkezési szolgáltatásért felszámítható díj	10
A temetkezési szolgáltató	10
Halottszállítás	11
Halotthamvasztás	12
IV. Fejezet	12
VEGYES RENDELKEZÉSEK	12
A kegyeleti közszolgáltatási szerződés	12
A hősi temetőre, hősi temetési helyre vonatkozó különös szabályok	13
Közigazgatási bírság	14
Kegyeleti jog képviselése	15
Egyes lezárt temetőkre vonatkozó különös szabályok	15
Felhatalmazások	15
Átmeneti és záró rendelkezések	16